

2

3 *Hallituksen esitys 7.11.2009:*

4

5 **Yrittäjyys kannattaa!**

6

7 *Vihreän liiton pk-yrittäjyysohjelma*

8 *Hyväksytty valtuuskunnassa 29.11.2009*

9

Sisällysluettelo

I Taustaa.....	2
II Vihreät yrittäjyysteesit.....	2
III Ohjelma.....	3
A. Kannustetaan yrittämiseen	3
B. Jousto ja tuki helpottavat yrittäjän arkea.....	4
C. Yrityksen menestys on kaikkien etu.....	6
D. Vastuullisuus kannattaa.....	7
IV Synkro periaateohjelman kanssa.....	8

10

11

12 Suomi tarvitsee yrittäjiä ja yritykset tarvitsevat julkisen vallan tukea. Panostus pienten ja
13 keskisuurten yritysten toimintaedellytysten parantamiseen on järkevää ja kustannustehokasta
14 työllisyys- ja elinkeinopolitiikkaa. Jo työllistämistoimena se maksaa itsensä moninkertaisesti
15 takaisin valtion ja kuntien kassoihin, muista hyödyistä puhumattakaan.

16

17 Pk-yritykset ovat myös tärkeitä innovaatioiden kotipesiä. Kotimaisen teollisuuden kokeman rajun
18 rakennemuutoksen aikana pienemmät yritykset ja yrittäjät nousevat keskeiseen rooliin työllistäjinä.
19 Pienet ja keskisuuret yritykset muodostavat uudistuvalla taloudelle tärkeän kannattimen. Yrittäjyys
20 siis kannattaa!

21

22 I Taustaa

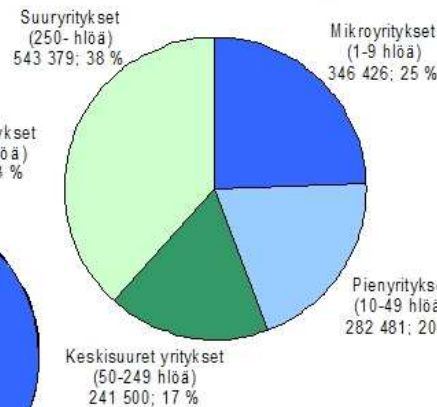
23

Yritysrakenne Suomessa

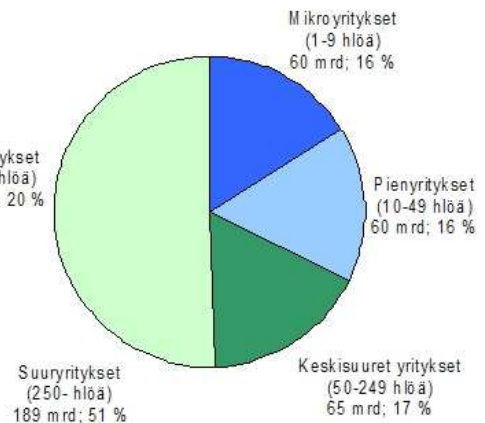
Yritysten lukumäärän (252 815 kpl) jakautuminen kokoluokittain vuonna 2007

Yritysten henkilöstö (1 413 787 henkilöä) eri kokoluokan yrityksissä vuonna 2007

Yritysten liikevaihdon (373 mrd. euroa) jakautuminen erikokoisissa yrityksissä vuonna 2007

Lähde: Tilastokeskus

Yhteensä 308 917 yritystä vuonna 2007 sisältäen maa-, metsä- ja kalatalouden. Kuvioissa 252 815. TOL 2008 toimiala A Maa-, metsä- ja kalatalous poistettu.

25 [Huom: Julkaistavaan ohjelmaan päivitetään mahdollisuuksien mukaan tuoreimmat tiedot.]

26

27 II Vihreät yrittäjäysteetit

28

- 29 ● ihmiset tarvitsevat työtä, Suomi tarvitsee sekä työn tekijöitä että teettäjiä
- 30 ● ihmiset tarvitsevat yritysten tarjoamia tuotteita ja palveluita
- 31 ● Suomeen voidaan luoda 100 000 uutta yritystä seuraavan 10 vuoden aikana
- 32 ● kynnystä lähteä yrittäjäksi madallettava
- 33 ● yrittämisellä täytyy tulla toimeen
- 34 ● työllistämisen kynnystä madallettava
- 35 ● uudet työpaikat syntyvät erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin
- 36 ● harmaa talous vähenee, kun yrittäminen helpottuu
- 37 ● yhdenvertaisuus ja oikeus sosiaaliturvaan koskee myös yrittäjiä
- 38 ● byrokratiaa tulee vähentää
- 39 ● perustulo on sekä työntekijän että yrittäjän etu

40

41 III Ohjelma

42 A. Kannustetaan yrittämiseen

43 **Yrittäjyystietoutta ja -kasvatusta tulee lisätä kaikilla koulutuksen tasoilla. Yrittäjyyteen pitää**
44 **rohkaista, mutta samalla siitä tulee antaa realistinen kuva. Te-keskuksista on pyrittävä**
45 **muokkaamaan helposti löydettäviä ja asiantuntevia palveluyksiköitä yrittäjyydestä**
46 **kiinnostuneille. Starttirahajärjestelmää tulee edelleen kehittää. Yhteiskunnan tulee joustaa ja**
47 **tukea yrittäjää poikkeuksellisissa olosuhteissa.**

48
49 Vaikka yritysten määrä Suomessa on viime vuosina kasvanut, olemme edelleen
50 eurooppalaisessa vertailussa melko alhaisella tasolla. Suomeen voisi seuraavien 10 vuoden
51 aikana hyvin syntyä 100 000 uutta yritystä ja sitä myöten myös uusia työpaikkoja.

52
53 Joissakin peruskouluissa on yrittäjyys otettu painopistealueeksi. Tämä on hyvä ensiaskel.
54 Kouluihin ja kasvatukseen tarvitaan hyvää, realistista tietoa ja materiaalia yrittämisestä.
55 Yrittämisen perusasiat on saatava mukaan peruskoulujen opetussuunnitelmaan ja ennen
56 kaikkea toisen asteen opetuksen itsestään selväksi osaksi, myös opettajien koulutukseen.
57 Luonteva konteksti yrittäjyydelle voi olla esimerkiksi yhteiskuntaopin ja matematiikan
58 opetus. Opettajille pitää olla tarjolla innostavaa materiaalia, hyviä tietopaketteja ja
59 työkalupakkeja. Oman yrityksen perustamisen pitää olla luonteva uravalinta. Vaihtoehto on
60 pidettävä esillä niin opetuksessa, opinto-ohjauksessa kuin arkikeskustelussakin.

61
62 Ammattikorkeakouluista ja yliopistoista valmistuville yrittäjyyden pitää olla varteenotettava
63 vaihtoehto omaa työuraa suunniteltaessa. Asiantuntijalle voi yrittäjyys olla paras tapa
64 kehittää omaa osaamista. Yrittäjämäinen toiminta rahoitusjärjestelyineen ja
65 markkinointeineen on arkipäivää tämän päivän yliopistoille ja tutkimusryhmille.

66
67 Yrittäjyydestä tulee antaa realistinen kuva. Yrittäjyys vaatii oikeanlaista asennoitumista:
68 rohkeutta, ahkeruutta, organisointi-, priorisointi- ja stressinhallintakykyä, valmiutta ottaa
69 vastuuta omista (ja usein myös muiden) teoista ja valinnoista. Ennen kaikkea tarvitaan hyvä
70 liikeidea sekä paloa ja resursseja toteuttaa se.

71
72 Niitä, joilla on edellytyksiä yrittäjyyteen, tulisi rohkaista ja kannustaa toteuttaa unelmansa.
73 Yrittäjäksi ryhtyminen ei saa tyssätä ennakkoluuloihin, turhiin esteisiin tai tiedon
74 puutteeseen.

75
76 Yrittäjyyden hyviä puolia ovat valinnanvapaus, mahdollisuus toteuttaa ideoitaan, valta
77 päättää omasta ajankäytöstä sekä mahdollisuus vaurastumiseen. Vastuullisen yritystoiminnan
78 kautta ihminen voi moninkertaistaa vaikutuksensa maailman tilaan.

79
80 Työ- ja elinkeinokeskukset tulevat läpikäymään muutoksia valtionhallinnon perusteellisen
81 uudelleenjärjestelyn yhteydessä. On varmistettava että muutokset johtavat
82 yrittäjäpalveluiden asiakaslähtöiseen rakenteeseen, suurempaan näkyvyyteen ja
83 saavutettavuuteen, palvelujen monipuolistumiseen sekä jalkautumiseen. Yrittäjäksi aikovan
84 kynnys lähestyä julkisen sektorin tarjoamia palveluja on madallettava.

85
86 Starttiraha on osoittautunut hyväksi järjestelmäksi: jopa 87 prosenttia starttirahalla
87 aloittaneista yrityksistä on olemassa vielä kahden vuoden jälkeen. Järjestelmää voi edelleen
88 kehittää; ennen kaikkea on varmistettava että starttirahalle löytyy tarvittavat määrärahat.

89
90 Yrityksen toiminta on harvoin yksi loputon jatkumo. Kaikki yritykset eivät onnistu,
91 yksinyrittäjä siirtyy palkkatöihin, perustaa myöhemmin uuden yrityksen tai kaivaa yrityksen
92 pöytälaatikosta takaisin toimintaan. Yrittäjä saattaa jäädä vuosiksi perhevapaille tai yrittäjän
93 sairastuminen sotkee yrityksen kasvusuunnitelmat. Näissä tilanteissa on tärkeää, että
94 yhteiskunnan puolelta löytyy tarpeeksi joustoa tilanteiden tueksi.
95

96 ***B. Jousto ja tuki helpottavat yrittäjän arkea***

97
98 **Yrittäjän sosiaali- ja eläketurvaa on parannettava. Perustulo takaisi perusturvan sekä**
99 **yrittäjälle että hänen työntekijöilleen. Yrittäjät on saatava mukaan**
100 **työmarkkinaneuvotteluihin. Vanhemmuuden kustannukset on jaettava. Byrokratiaa**
101 **vähentämällä vähennetään myös harmaata taloutta. Verotuksen on kannustettava työntekoon**
102 **ja yrittäjyyteen. Omistajan- ja sukupolvenvaihdoksiin on kehitettävä toimivat mallit.**
103

104 Yrittäjän eläke- ja sosiaaliturvaa on jonkin verran parannettu viime aikoina, mutta vielä on
105 paljon tehtävissä. Vihreiden tarjoama perustulomalli palvelisi yrittäjyyttä usealla tavalla; se
106 muodostaisi perusturvan sekä yrittäjälle itselleen että hänen mahdollisille työntekijöilleen.
107 Kaikille maksettava perustulo varmistaisi sen että työn vastaanottaminen aina kannattaa.
108

109 Nykyjärjestelmä ei kannusta työtöntä vastaanottamaan lyhytaikaista tai muuten työajan
110 suhteen epätyypillistä työtä. Perustulon myötä jyrkkä jako työttömiin ja työssä käyviin
111 poistuisi, kun tarjolla olisi muutakin kun kokopäiväistä työtä. Tämä on sekä työnantajan että
112 työnhakijan etujen mukaista.
113

114 Perustulo helpottaisi myös akateemisille yrittäjille tyypillisiä siirtymiä palkkatyön,
115 apurahatutkijan tai -taiteilijan ja yrittäjyyden välillä. Apurahajärjestelmä ja yrittäjyyden eri
116 tukimuodot pitää sovittaa yhteen, jotta tieteellisen tutkimuksen innovaatiot voivat siirtyä
117 luontevasti osaksi uuden yrittäjyyden pääomaa.
118

119 Nykyisessä, muuttuvassa työmarkkinajärjestelmässä pk-yrittäjillä on merkittävä rooli, ja
120 yrittäjät pitääkin saada mukaan työmarkkinaneuvotteluihin. Pienyrittäjillä voi olla tärkeä
121 rooli ”välittäjänä” työnantaja- ja työntekijänäkökulmien välillä. Neuvotteluissa usein esiin
122 tuleva työntekijän vahva sosiaaliturva on myös pienyrittäjän etu.
123

124 Vanhemmuuden kustannukset tulisi tasata kaikkien työnantajien ja yrittäjien kesken.
125 Nykyinen järjestelmä rankaisee naisvaltaisia aloja. Näillä aloilla yrittäjätkin ovat usein
126 naisia, jolloin kustannustenjaon myönteiset ja kielteiset vaikutukset ilmenevät
127 moninkertaisina. Yksinyrittäjän yrittäjätoiminta loppuu turhan usein kokonaan esim.
128 vanhempainvapaisiin tai yrittäjän sairastumiseen. Starttirahamahdollisuus myös näissä
129 tilanteissa edistäisi yritystoiminnan jatkumista perhevapaiden tai esim. pitkän sairausloman
130 jälkeen.
131

132 Vanhemmuuden kustannusten jako ja starttirahan laajentaminen lisääisivät merkittävästi pien-
133 ja yksinyrittäjien yhdenvertaisuutta muihin työnantajiin ja työntekijöihin nähden.
134 Laajennettu starttirahajärjestelmä toimisi myös luontevana välivaiheena siirryttäessä kohti
135 perustuloa.
136

137 Yrittäjäksi ryhtyneet tuskastelevat usein byrokratian kanssa. Yrittäjän työajasta luvattoman

138 suuri osa menee kirjanpidon hoitamiseen, lomakkeiden täyttämiseen ja raportointiin.
139 Verottajan palkkalaskuri (www.palkka.fi) on hyvä esimerkki viranomaisen tarjoamasta
140 palvelusta joka keventää monen yrittäjän hallintotaakkaa. Palvelu on vapaaehtoinen mutta
141 monen yrittäjän käyttämä apuväline, johon viranomainen päivittää ajankohtaiset
142 prosenttiluvut. Vastaavanlaisia palveluja voisi olla TE-keskuksen tarjoama peruspalvelu
143 pienen yrityksen kirjanpidolle ja tilinpäätökselle. Valtion ylläpitämä yhtenäinen järjestelmä
144 helpottaisi talouden seurantaa ja raportointia sekä osaltaan ehkäisisi harmaata taloutta.
145

146 Yrittäjän näkökulmasta hyvä verojärjestelmä on selkeä, oikeudenmukainen ja ennustettava
147 sekä työntekoon ja yrittäjyyteen kannustava. Lisäksi verotuksen on oltava harmoniassa
148 kansainvälisten, ennen kaikkea EU:n sisäisten, veroratkaisujen kanssa keinottelun
149 hillitsemiseksi. Verotuksen on kannustettava talouselämän kannalta järkeviin ratkaisuihin.
150 Liian jyrkät porrastukset ja verovetoiseen käyttäytymiseen johtavat rakenteet on purettava.
151

152 Kasvuyrityksiä tarvitaan; verotuksen on kannustettava tutkimukseen ja kehitykseen.
153 Nykyisessä järjestelmässä T&K-investoinneissa ei jää jälkeä taseeseen mikä heijastuu
154 osinkojen jakoperusteisiin. Nykyinen osinkoverotus suosii reaali-investointeja T&K-
155 investointien kustannuksella. Selkeä ratkaisu tähän epäkohtaan yhdistettynä työverotuksen
156 kevennykseen palkka-asteikon alapäässä rohkaisisi yrityksiä kasvuhakuisiin ratkaisuihin.
157

158 Talouden poikkeuksellisiin syöksyliikkeisiin, kuten loppuvuodesta 2008, on kehitettävä pk-
159 yrityksiä suosivia elvytyskeinoja. Yrityksen maksamien ylisuurten ennakkoverojen
160 palauttaminen yritysten käyttöön muuttuneessa taloustilanteessa on nopeutettava. Erityisen
161 vaikeissa tilanteissa on sovellettava carry back -tappiontasausjärjestelmää, tarkoin
162 rajoituksin.
163

164 Yksinyrittäjille yrityksen tuottama lisäarvo on käytännössä yrittäjän toimeentuloa. Alv-
165 alarajan nostaminen olisi vaivaton kannustin yritystoiminnan alkutaipaleella. Alv-
166 velvollisuuden alaraja onkin välittömästi nostettava vähintään EU-direktiivin sallimalle
167 maksimitasolle (10 000 euroa) ja tarkasteltava samalla erityisesti palveluyritysten
168 arvonlisäverotusta ja alv-huojennuksen muita raja-arvoja.
169

170 Harmaasta taloudesta kärsivät veronmaksajien lisäksi rehelliset yrittäjät. Tietyillä aloilla
171 käänteinen alv on otettava koekäyttöön harmaan talouden kitkemiseksi. Jos kokeilu
172 osoittautuu hyväksi on käytäntöä laajennettava.
173

174 Eri toimialojen alv-kantoja pitää tarkastella säännöllisesti muuttuvien kilpailutilanteiden ja
175 teknologioiden kehityksen myötä. Esimerkiksi äänitteiden ja kirjojen vapauttaminen alv:sta
176 olisi keino hillitä piratismia ja samalla kädenojennus kulttuurille ja alan pienyrittäjille.
177

178 Yrityksen jatkamiseen pitää olla käytössä eri tilanteissa erilaisia malleja, esim. kun
179 henkilöstö ostaa yrityksen. Omistajanvaihdostilanteissa on yhteiskunnan kannalta tärkeintä,
180 että yritykselle löytyy hyvä jatkaja. Yrityksen sisältä löytyvää jatkajaa, vaikka ei olisi suvun
181 jäsen, tulee kohdella verotuksessa eri tavalla kuin yrityksen ostajaa.
182

183

184 **C. Yrityksen menestys on kaikkien etu**

185

186 **Yrittämisessä on myös mahdollisuus vaurastumiseen. Ensimmäisen työntekijän palkkaamista**
187 **helpottamalla luodaan mahdollisuus kasvuun. Menestys ja kasvu luovat lisää uusia**
188 **työpaikkoja. Verokiilaa on pyrittävä kaventamaan ja PK-yritysten kehityshankkeita on**
189 **tuettava. Yrittäjyyteen ei saa pakottaa, vaan sen on oltava aina oma valinta.**

190

191 Yksi mutta ei suinkaan ainoa syy ryhtyä yrittäjäksi on ajatus siitä että yrittäjyys saattaa
192 lyödä leiville jopa paremmin kuin ansiotyö. Yleensä tämä on kovan työn tulos, eikä
193 tämäkään läheskään aina riitä. Esimerkit nopeasta ja vaivattomasta vaurastumisesta ovat
194 vähissä. On kuitenkin tärkeää että yrittämisessä on tämä ulottuvuus.

195

196 Yrittäjän palkatessa ensimmäisen työntekijänsä ylitetään valtava kynnyks. Työvoima
197 kaksinkertaistuu, mutta työvoiman kustannus, vastuu ja riski enemmän kuin
198 kaksinkertaistuvat. Työnantajan roolissa kuvaan astuvat myös uudenlaiset vastuut ja huolet.
199 Jos esimerkiksi TE-keskuksen kautta saisi yhden luukun periaatteella kaikki
200 työnantajavelvoitteet hoidettua kuntoon yhdellä lomakkeella ja kuukausittaisella
201 suorituksella, olisi kynnyks ryhtyä työnantajaksi merkittävästi matalampi.

202

203 Panostamalla yrityksen ensimmäisen työntekijän palkkaamisen helpottamiseen sekä tukien
204 että neuvontapalvelujen muodossa kasvatetaan uutta työnantajasukupolvea ja luodaan
205 työpaikkoja, joista hyötyy koko yhteiskunta. Erityisesti nuorten työllistymistä pieniin
206 yrityksiin voidaan edistää myös kisällitoiminnalla sekä oppisopimusjärjestelmää
207 kehittämällä.

208

209 Yksi yrittäjyyden etu on mahdollisuus oman toiminnan monistamiseen eli toiminnan
210 laajentamiseen. Kasvu ei ole itseisarvo, mutta usein se on tapa tehostaa yrityksen toimintaa
211 ja sitä kautta parantaa sen kannattavuutta, vähentää haavoittuvaisuutta ja luoda työpaikkoja.

212

213 Yhteiskunnan kannalta kasvun merkittävin seuraus on työpaikkojen syntyminen. Menestyvä
214 yritys on nähtävä ennen kaikkea yhteisenä ilonaiheena niin valtion, kuntien kuin yksittäisen
215 kansalaisen näkökulmasta. Menestyvä yritys tarjoaa turvallisempia ja pysyvämpiä
216 työpaikkoja kuin kituva. Kasvuhakuisten yritysten rahoitus- ja muu tuki on selkeytettävä.

217

218 Nykyisten useiden valtiollisten rahoittajien (Tekes, TE-keskukset ja EU, Finnvera) osin
219 päällekkäiset ohjelmat tuottavat aloittavalle yrittäjälle turhaa työtä parasta vaihtoehtoa
220 selviteltäessä. Valtion myöntämät tuet ja lainat, jotka usein mahdollistavat ensimmäisten
221 työntekijöiden palkkaamisen, pitäisi saada tehokkaammin jakoon yhdeltä luukulta.

222

223 Vaikka pk-yrityksillä on tarve kehittyä, harvalla on resursseja vuosien mittaisiin
224 kehityshankkeisiin. Kun etäiset EU-tuet tuodaan lähelle, yrittäjien keskelle kotiutuu
225 tasalaatuinen ja luotettava innovaatioverkosto joka koostuu rahoituksesta, ratkaisusta,
226 voimavaroista ja toimeenpanosta.

227

228 Verokiila on suuri murheen aihe sekä yrittäjän palkattaessa ulkopuolista työvoimaa että
229 maksaessaan itselleen palkkaa. Verokiilalla tarkoitetaan palkanmaksun
230 kokonaiskustannuksen ja työntekijän käteen jäävän nettopalkan valtavaa eroa.

231

232 Tehokkain tapa kaventaa verokiilaa on pieniin palkkoihin kohdistuvan verotuksen

233 keventäminen. Lisäksi on suhtauduttava kriittisesti sekä työntekijä- että työnantajamaksujen
234 korotuksiin ja muihin vastaaviin toimenpiteisiin. Siirryttäessä työn verottamisesta
235 perustulopohjaiseen sosiaaliturvaan sekä progressiivisiin, kulutukseen kohdistuviin
236 ympäristöveroihin, voidaan yrittäjän työstä maksamaa verokiilaa pienentää.

237
238 Viime vuosina palkkatyön ja yrittäjyyden raja on hämärtynyt, tietyillä aloilla hyvinkin
239 suuressa määrin. Tässä ilmiössä on hyvät puolensa, kuten esimerkiksi joustavuus ja nopea
240 reaktiokyky muuttuneeseen tilanteeseen. Kehityksessä on myös vaaroja, sillä monella alalla
241 työntekijöitä on enemmän tai vähemmän pakotettu yrittäjiksi. Entinen palkollinen saattaa
242 löytää itsensä tilanteesta, jossa hän kantaa itse yrittäjyyteen liittyvät riskit ja byrokratian,
243 mutta hän on edelleen yhtä riippuvainen yhdestä työnantajasta.

244
245 Tällöin yrittäjyyteen liitettävät hyvät puolet kuten esimerkiksi valinnanvapaus tai
246 vaurastumisen mahdollisuus eivät toteudu. Näiden ei-itsenäisten yrittäjien tilannetta on
247 seurattava hyvin tarkasti. Mikäli havaitaan, että työnantajat järjestelmällisesti ulkoistavat
248 tehtäviä, jotka yhtä hyvin voisivat olla palkkatyötä, on ilmiöön puututtava.

249
250

251 **D. Vastuullisuus kannattaa**

252 **Pienten yritysten pääsy mukaan julkisiin hankintoihin on turvattava. Kaavoituksella voidaan**
253 **vaikuttaa palveluiden saatavuuteen ja luoda edellytyksiä terveelle kilpailulle. On luotava tilaa**
254 **sosiaalisille yrityksille ja ihmisten yhdenvertaisuudelle. Tarvitaan Green New Deal.**

255
256 Julkishallinto käyttää vuosittain hankintoihin 22 miljardia euroa. Hankintojen mitoitus ja
257 kilpailutusrajat on laadittava niin, että pienetkin yritykset voivat olla tarjouskilpailussa
258 mukana. Laadullisten, eettisten ja ympäristökriteerien tulee vaikuttaa julkishallinnon
259 kilpailutuksissa.

260
261 Hankintalain tarkoitus, korruption kitkeminen, on kannatettava, mutta se ei saa hankaloittaa
262 hankintoja sekä palvelun ostajan että tarjoajan kannalta. Lakia käytetään lyömäaseena melko
263 vähäistenkin muotovirheiden varjolla. Pitkät prosessit, muotovaatimukset ja epävarmuus
264 eivät kannusta pieniä yrityksiä osallistumaan tarjouskilpailuihin.

265
266 Kaavoituksella on merkittävä rooli. Palvelut pitää suunnitella sinne missä ihmiset ovat, ei
267 jättäiläismäisiin liikekeskuksiin ilman joukkoliikennettä. On katkaistava huolestuttava kierre,
268 jonka tuloksena palvelut siirtyvät keinotekoisiiin kauppakeskuksiin samalla kun ihmisten
269 luonnollisten reittien varsilta katoavat palvelut. Palveluyritykset elävöittävät lähiö- ja
270 kyläkeskuksia.

271
272 Kaavoituksella on vaikutusta yritysten toimintaedellytyksiin. Kaavoituksen on tuettava
273 yrittäjyyttä ja luotava ja mahdollistettava kilpailua kaikilla aloilla, myös vähittäiskaupassa.
274 Epäterve kaavoittaminen on johtanut osaltaan vähittäiskaupan keskittymiseen. Kaavoituksen
275 ja kaavoittajien kytkösten tulee olla täysin avoimia.

276
277 Kaikki yritykset eivät ensisijaisesti tavoittele voittoa tai edes kasvua. Tarvitaan tilaa myös
278 sosiaalisille yrityksille, työosuuskunnille, yleishyödyllisille osakeyhtiöille (jotka
279 yhtiöjärjestyksensä mukaan eivät maksa osinkoja vaan käyttävät voitot toimintansa
280 kehittämiseen) ja järjestöjen ja säätiöiden tuottamille palveluille. Vastuulliseen
281 liiketoimintaan voi kannustaa myös esimerkiksi mahdollisuudella vähentää yleishyödyllisen

282 yhtiön tappioita osakkaan omassa verotuksessa. Myös osuustoimintaan perustuvaa
283 yrittäjyyspolkua pitää kehittää edelleen.
284
285 Yrittäjyyden uudet kannustimet eivät saa heikentää ihmisten yhdenvertaisuutta. Vihreät
286 mittaavat tätä mm. tasa-arvon, sosiaalisen vastuunoton, yhteisöllisyyden ja syrjäytymisen
287 ehkäisyn kautta. Järjestelmä, joka suosii tiettyä ihmisryhmää viemällä toisen
288 toimintaedellytykset on epäonnistunut.
289
290 Ympäristöliiketoiminta on yksi nopeimmin kasvavista aloista. On varmistettava että sitä
291 ohjaavat lait ja verot rohkaisevat materiaalien kierrätykseen, pois kertakäyttöisyydestä.
292 Kotimarkkinoiden synnyttäminen johdonmukaisen vero- ja tukipolitiikan avulla luo
293 työllisyyttä tulevaisuuden aloille ja luo mahdollisuuksia siihen, että Suomi saa osansa mm.
294 ilmastoteknologian voimakkaasta kasvusta.
295
296 Määrätietoinen fokusointi viherkaulustyöpaikkojen luomiseen osana Euroopan vihreiden
297 Green New Deal -hanketta palvelee ympäristön lisäksi myös pienyrittäjyyttä. Verotuksen
298 painopisteen siirtyessä työn verottamisesta ympäristöveroihin sekä vihreän energian
299 syöttötariffien myötä avautuu yritystoiminnalle uusia mahdollisuuksia joihin on tartuttava.
300

301 **IV Synkro periaateohjelman kanssa**

302 Alla oleva listaus vertaa ohjelman sisältöä Vihreiden periaateohjelmaan otsikkotasolla. *[Listaa on*
303 *täydennetty prosessin aikana. Alun perin tämä oli ohjelmatyöryhmän työkalu. Puoluehallituksen*
304 *ensimmäisessä käsittelyssä listan sisällyttämistä ohjelmaan kannatettiin.]*
305

306 **PÄÄOTSIKKO:** Tehtävänä reilu muutos

307
308 100 000 uutta yritystä

309 Kasvatus, asenne

310 Perustulo

311

312 **I Oikeudenmukaisuus on tärkein arvo**

313

314 Harmaa talous kuriin

315 Sosiaaliturvaa myös yksinyrittäjille

316 Oikeudenmukaiseksi mielletty verotus kannustaa rehellisyyteen

317 Perustulo

318

319 **II Ihmistä ja ympäristöä palveleva talous**

320

321 Verotuksen painopiste työn verottamisesta ympäristöveroihin

322 Kaavoituksella palvelut ihmisten luokse

323 Green New Deal

324

325 **III Lisää demokratiaa**

326

327 Avoimuuden ja liikesalaisuuden rajapinnat selkeiksi

328 Yrittäjät Tupo-pöytään

329 Kannustimet eivät saa vääristää kilpailua

330 Terve kilpailu on osa demokratiaa